

Šifra kandidata:

Državni izpitni center

P 1 8 1 A 1 0 1 1 2

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

SLOVENŠČINA

Izpitna pola 2

Interpretacija poljubnega (odlomka) umetnostnega besedila

Torek, 29. maj 2018 / 60 minut

*Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.
Kandidat dobi konceptni list in dva ocenjevalna obrazca.*

POKLICNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite oziroma vpišite svojo šifro v okvirček desno zgoraj na tej strani, na ocenjevalna obrazca in na konceptni list.

Izpitna pola vsebuje dva odlomka z navodili za pisanje interpretacije. Napišite samo eno interpretacijo, vodeno (1.) ali samostojno (2.). Interpretacija naj obsega najmanj 400 besed. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 30.

V preglednici zaznamujte izbrano interpretacijo z "x".

1.	2.

Pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom. Pišite skladno s slovničnimi in pravopisnimi pravili, čitljivo, vendar ne samo z velikimi tiskanimi črkami. Če se zmotite, napačno besedo ali poved prečrtajte in jo zapišite na novo. Nečitljiva interpretacija bo ocenjena z 0 točkami. Osnutek interpretacije, ki ga lahko napišete na konceptni list, se pri ocenjevanju ne upošteva.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 8 strani, od tega 1 prazno.

1. Vodena interpretacija

Ivan Cankar: GOSPODIČNA (odlomek)

SAMO RECI, DA BO DRUGAČE

Na postelji je ležal otrok v plenicah; rdeč, droban, ves zgrbljen je bil obrazek, čelo je bilo nagubano. V njenih očeh, v njenem glasu je bilo toliko globoke, nad vso mislijo in nad vsem čustvom gospodujoče, upanja in strahu polne ljubezni, da sem vztrepetal; zakaj samo iz srca, ki je okusilo trpljenje in ki ga je groza prihodnjih dni, vzraste tolika ljubezen.

»Ni še našel dela!« je pripovedovala. »Včeraj je šel, pa se ni še vrnil; nocoj, mislim, da se vrne.« Govorila je počasi in je gledala v tla.

»Na Nemško pojdeva morda ... ampak zdaj še ne moreva ... Teta mu je umrla ... pa je morda dvajset goldinarjev, ali pa še več ... Vprašal je, pa še niso nič vedeli ... ampak kmalu, morda že jutri, ali vsaj ta teden ...«

Povesila je glavo in se je igrala s predpasnikom; še bolj tenka in nežna, čisto detinska je bila njena roka.

»Tudi jaz nisem imela dela ... bolna sem bila ... saj vidiš! ... Šla sem včeraj, pa so rekli, da še nisem zdrava ... jaz pa sem zdrava, glej!«

Pogledal sem v stran, na posteljo, kjer je ležal otrok, in nisem mogel govoriti.

»Ne vem, zakaj se včeraj ni vrnil ... dolgo sem ga čakala v noč, luči pa nisem žgala ... tudi nocoj bom čakala ...«

In se je nenadoma nasmehnila.

»Glej, tam sem mu pripravila ... kadar popije požirek žganja, je ves drugačen; zasvetijo se mu oči in njegove besede so vesele ... takoj vidiva, da so duri vsepovsod na stežaj odprte ... da je to samo zdaj tako žalostno in da bo nekoč čisto drugače ...«

Pogledala mi je v lica s tako velikimi, prosečimi očmi, da sem slišal njeno srce.

»Reci še ti, da bo drugače! Četudi morda ne bo, samo reci, da bo drugače!«

Molčal sem, in ko sta se srečala najina pogleda, sva se obadva ozrla v stran.

»In kaj navsezadnje, Tini?« sem jo vprašal.

Iztegnila je roko, kakor v velikem strahu, in je vzkliknila.

»Zakaj si tako vprašal? Zakaj si tako vprašal?«

Takrat sem čutil, da je slutila preko misli in preko vsega upanja ...

Že na stopnicah sem srečal njega; blaten je bil in brez klobuka; opotekal se je in je padal in me ni spoznal.

goldinar – stara denarna enota

(Vir: Ivan Cankar: Gospodična. V: Izbrana dela VI. Ljubljana: Cankarjeva založba, 1953. 130–132.)

NAVODILA

- Opredelite odlomek glede na književno zvrst in ga povzemite.
- Razložite, kako se s problemom revščine soočata Tini in njen partner. Kaj pričakuje Tini od pripovedovalca? Citirajte poved, v kateri izrazi svoje razočaranje nad pripovedovalčevim odzivom.
- Povzemite ugotovitve in izrazite svoje mnenje o ravnanju oziroma razmišljanju vseh treh oseb. Ob primeru iz življenja presodite, ali lahko z besedami pomagamo drug drugemu.
- Svoje besedilo ustrezno členite, pri pisanju upoštevajte slovnična in pravopisna pravila ter slogovno ustreznost.

2. Samostojna interpretacija

Emi Vega: KAJ BOŠ, KO BOŠ VELIKA? (odlomek)

Gospa Gretina mama se je divje razveselila sijajne priložnosti: *hčerinih pet minut pod reflektorji!* In to pod reflektorji *Dunajske opere!* Ljudje so *neumni* – je izjavila – ljudje poslušajo z *očmi*. Ljudje z očmi *poslušajo, požirajo in se slinijo*, torej je treba poskrbeti samo za nepozabno očesno pašo. Gospa mama in Greta sta takoj odleteli v Milano, kjer so tudi takoj sešili solistično rdečo obleko po meri in to tako: *cena ni pomembna*. Gretino lepo glavo in še lepši dekolte je nekaj ur pred koncertom hkrati obdelovalo šest vrhunskih rok. Zato je njen končni izgled prekosil najnorejše ameriške sanje. Ampak potem je bilo treba na oder. In izkazalo se je, da ljudje niso neumni. Ob Gretinih prvih cviležih se je pol pevskega zbora obrnilo na levo, pol pa na desno. Obe polovici sta oder zapustili v urejenih vrstah. Galerije in lože so se izpraznile tako rekoč hkrati, balkoni nekaj pičlih minut kasneje, parter pa takoj za tem. Vse to praznjenje se je odvijalo v obnemeli tišini in nič ni zmotilo solističnega cviljenja. Greta je pogumno odpela do konca, nato pa je na tistem velikem odru pod prevročimi žarometi mavričnih barv menda okamenela. Odnegli so jo odrski delavci in jo strpali v taksi. Nekaj ur je trajalo, da se je vanjo spet vrnilo življenje. Takoj je začela razbijati. Potežkala je grebljico, potem pa raztreščila vsa ogledala v hiši. Od prvega do zadnjega. Razbila je vse, kar je zrcalilo prekrasno solistično obleko iz Milana, in častitljiva vila je bila kmalu vsa v črepinjah. Gospa mama je dobila kronično migreno. Še isto noč je odpotovala na Kanarske otoke, kjer je ostala do nadaljnjega, to pa je bilo za zmeraj. Gretin oče se je hrupno oddahnil in se je tudi nemudoma lotil čistilne akcije. Smetnjaki so se uprli, razbitin je bilo preveč. Kopičile so se v manjši hrib v kotu vrta, a smetarji so jih postrgali, staremu dobremu gospodu doktorju na ljubo, in to do zadnje črepinje. Ko se je Gretin očka, oborožen le z metlo in rokavicami, boril proti razdejanju, je Greta v svojih sobanah razrezala milansko obleko v tanke trakove, trakove pa razcefrala v krpice. Ko je s karnise panoramskega okna strgala črno zaveso, so rdeči koščki prhutnili kvišku in so se potem rahlo vrtinčili in vrteli in je bilo videti kot krvavo sneženje. Greta se je v tisto črno tkanino, s katero je sama iz svojih prostorov izgnala sonce, ovila vse od nog in čez glavo, vogale pa je s sponkami pričvrstil njen ljubi oče.

»Krasno,« je rekel in si je prvič po dolgih letih svojo hčer z zanimanjem in natančno ogledal.
»Veš,« je dodal, »lepota je *znotraj*.«

grebljica – priprava za razgrebanje žerjavice, pepela

(Vir: Emi Vega: Kaj boš, ko boš velika?. Ljubljana: Društvo Skupina mladih za osebnostno rast in zdravo življenje, 2012. 73–74.)

NAVODILA

Opreделите odlomek glede na **književno zvrst** in ga **povzemite**. **Izberite problem** oziroma prvo odlomka in ga/jo **razložite**. **Razlago utemeljite** s primerom iz odlomka. **Povzemite ugotovitve** in **napišite svoje mnenje** o problemu oziroma prvini v odlomku in na splošno. **Mnenje utemeljite** s primerom iz lastnih ali tujih izkušenj ali iz kakega drugega književnega besedila. Svoje besedilo ustrezno členite, pri pisanju upoštevajte slovnična in pravopisna pravila ter slogovno ustreznost. Interpretacijo lahko tudi izvirno naslovite.

A series of 24 horizontal lines spaced evenly down the page, providing a template for handwriting practice.

Prazna stran